

การฝึกปฏิบัติ สอบสวน

กรณีฆ่าตัวตายหรือการกระทำรุนแรงต่อตนเอง

นพ. ธรณินทร์ กองสุข

การฝึกปฏิบัติภาคเข้าให้ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มแบ่งเป็น 2 ทีม

ทีมA

สวมบทบาทเป็นCASEและผู้เกี่ยวข้อง

- ▶ ประชุมทีมเพื่อทบทวนเหตุการณ์เรื่องราวกรณีฆ่าตัวตายในพื้นที่ของตนเอง เลือกมา 1 case เป็นตัวอย่าง โดยเลือกcaseที่ทราบข้อมูลรายละเอียดมากที่สุด
- ▶ กำหนดผู้สวมบทบาทเป็น case (ยกเว้นกรณี complet Suicide) และผู้สวมบทบาทเป็นญาติหรือผู้ใกล้ชิด และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ
- ▶ ผู้สวมบทบาททำความเข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับ caseตัวอย่าง ชักซ้อมบทบาทที่จะแสดง

ทีมB

สวมบทบาทเป็นผู้สอบสวน

- ▶ ทำความตกลงกันในทีม แบ่งหน้าที่ เลือกรูปแบบที่จะ approach (จะแบ่งเป็นหลายทีมย่อยรับผิดชอบข้อมูลแต่ละประเด็น หรือ เป็นทีมเดียว)
- ▶ เลือกผู้นำสอบสวนหลัก ผู้สอบสวนรอง และผู้บันทึก
- ▶ หัวหน้าทีมสอบสวน ซึ่งควรเป็นผู้ผ่านการอบรม counseling หรือ psychotherapy มาแล้ว
- ▶ ทบทวนกระบวนการ suicide investigation และหมวดข้อมูลที่ต้องรวบรวม
- ▶ มอบหมายงานสมาชิกในทีม ใครจะรับผิดชอบรวบรวมข้อมูลเรื่องใด

9.00-9.30น.ประชุมหารือ ในแต่ละทีม
9.30-10.15น.ฝึกปฏิบัติตามบทบาทสมมุติ
10.15-10.30น.สรุปสิ่งที่ได้ในกลุ่ม
10.30-12.00น นำเสนอ ใน4ประเด็น

การฝึกปฏิบัติภาคบ่ายให้ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มแบ่งเป็น 2 ทีม

ทีมB

สวมบทบาทเป็นCASEและผู้เกี่ยวข้อง

- ▶ ประชุมทีมเพื่อทบทวนเหตุการณ์เรื่องราวกรณีฆ่าตัวตายในพื้นที่ของตนเอง เลือกมา 1 case เป็นตัวอย่าง โดยเลือกcaseที่ทราบข้อมูลรายละเอียดมากที่สุด
- ▶ กำหนดผู้สวมบทบาทเป็น case (ยกเว้นกรณี complet Suicide) และผู้สวมบทบาทเป็นญาติหรือผู้ใกล้ชิด และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ
- ▶ ผู้สวมบทบาททำความเข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับ caseตัวอย่าง ชักซ้อมบทบาทที่จะแสดง

ทีมA

สวมบทบาทเป็นผู้สอบสวนโรค

- ▶ ทำความตกลงกันในทีม แบ่งหน้าที่เลือกรูปแบบที่จะ approach (จะแบ่งเป็นหลายทีมย่อยรับผิดชอบข้อมูลแต่ละประเด็น หรือ เป็นทีมเดียว)
- ▶ เลือกผู้นำสอบสวนหลัก ผู้สอบสวนรอง และผู้บันทึก
- ▶ หัวหน้าทีมสอบสวน ซึ่งควรเป็นผู้ผ่านการอบรม counseling หรือ psychotherapy มาแล้ว
- ▶ ทบทวนกระบวนการ suicide investigation และหมวดข้อมูลที่ต้องรวบรวม
- ▶ มอบหมายงานสมาชิกในทีม ใครจะรับผิดชอบรวบรวมข้อมูลเรื่องใด

13.00-13.30น.ประชุมหารือในแต่ละทีม
13.30-14.15น.ฝึกปฏิบัติตามบทบาทสมมุติ
14.15-14.30น.สรุปสิ่งที่ได้ในกลุ่ม
14.30-16.00น นำเสนอใน4ประเด็น

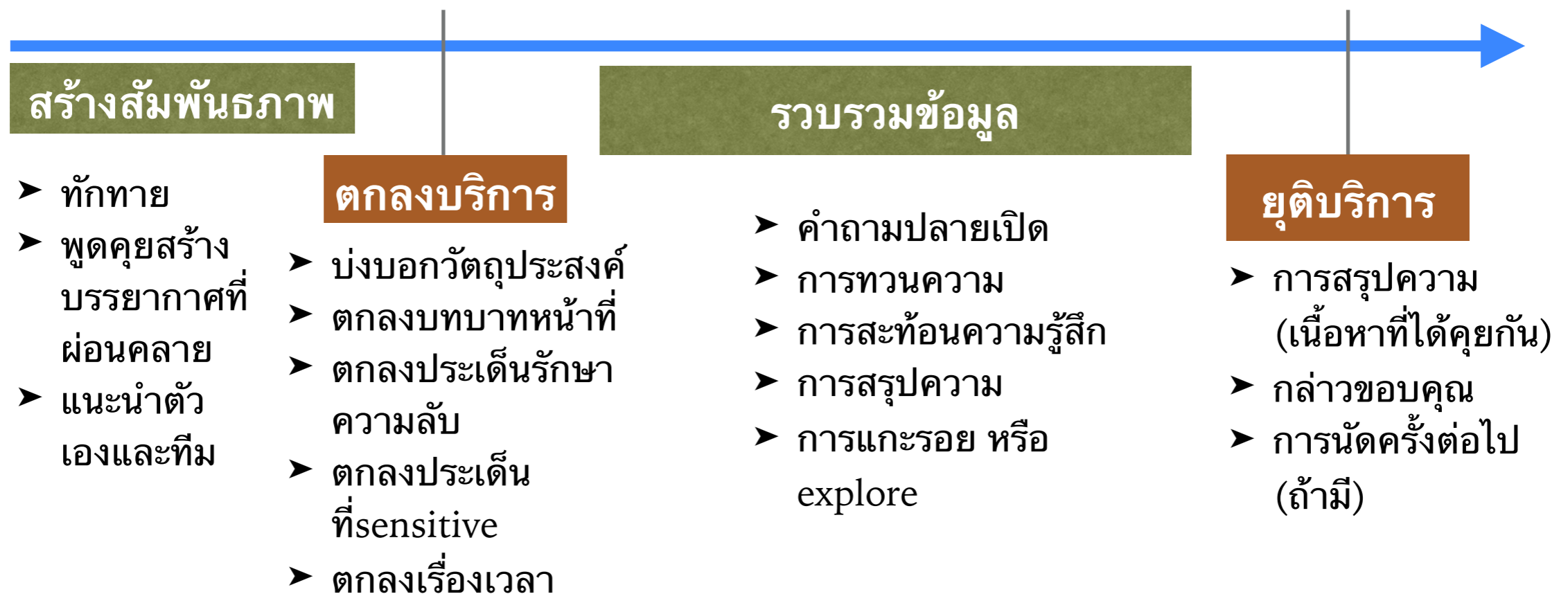
การนำเสนอหลังการฝึกปฏิบัติ

---

1. สรุปเรื่องราวของcaseสั้นๆ และข้อมูลที่ได้จากการสอบสวน โรคครั้งนี้ เช่น เป็น suicide หรือไม่ ปัจจัยเสี่ยง, ปัจจัยกระตุ้นคืออะไร ด้านกัน และปัจจัยปกป้องเป็นอย่างไร ระบบสุขภาพที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างไร (ตัวแทนกลุ่ม)
2. กระบวนการสอบสวนโรคเป็นอย่างไร เช่น การapproach การสร้างสัมพันธภาพ ตกลงบริการ และการเข้าสู่ประเด็นของการสอบสวน (ตัวแทนกลุ่ม)
3. ความรู้สึกและความคิดเห็นของทีมผู้สอบสวนโรค
4. ความรู้สึกและความคิดเห็นของทีมที่สวมบทบาทเป็นcase

PROCESS สอบสวน โรคกรณีฆ่าตัวตาย

- ประยุกต์ใช้เทคนิคและกระบวนการของ counseling สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ปฏิบัติกับcase /ญาติ/คนใกล้ชิด/ ผู้ได้รับผลกระทบ และแหล่งข้อมูลบุคคล
- ในการรวบรวมข้อมูล ให้ใช้แหล่งข้อมูลทั้ง **ปฐมภูมิ** (จากการสัมภาษณ์รายบุคคลหรือรายกลุ่ม) และ **ทุติยภูมิ** (แฟ้มประวัติ/ข้อมูลทางinternet/เอกสารที่เกี่ยวข้อง)

TRICKS ในการสอบสวนโรคกรณีฆ่าตัวตาย

1. **ควรเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพด้วยการ** ทักทาย แล้วพูดคุยเล็กน้อยเพื่อให้บรรยากาศผ่อนคลาย ก่อนแนะนำตัวตามหลักการcounseling จากนั้นตกลงบริการให้ครบทุกประเด็น โดยเฉพาะวัตถุประสงค์ที่มาพบในครั้งนี้อย่างชัดเจนและไม่อ้อมค้อม
2. หลังจากสร้างสัมพันธภาพ และตกลงบริการแล้ว **เริ่มสืบหาข้อมูลเหตุปัจจัยด้วยคำถามปลายเปิด** โดยให้แหล่งข้อมูลเล่าเหตุการณ์ก่อนหน้าที่จะเกิดการฆ่าตัวตาย ทีมสอบสวนพยายามจับประเด็นค้นหาอะไรคือ trigger ที่เป็นปัจจัยกระตุ้น (Trigger อาจจะเป็น เหตุวิฤตชีวิต อาการทางจิตกำเริบ ผลของยาเสพติด หรือการรับข่าวฆ่าตัวตาย) ทุกเหตุวิฤตชีวิตไม่นำไปสู่การฆ่าตัวตายทั้งหมด แต่เหตุวิฤตชีวิตที่เป็น Trigger มักจะกระตุ้น case ให้เกิดความคิดความรู้สึกว่า “ฉันพ่ายแพ้ล้มเหลวหรืออับอายขายหน้าและอับจนหนทาง” ดังนั้นการบ่งชี้ว่าวิฤตชีวิตใดเป็น Trigger ทีมสอบสวนควร confirm ว่า case เกิดความรู้สึกพ่ายแพ้ล้มเหลวหรืออับอายขายหน้าและอับจนหนทางไร้ทางออกกับวิฤตชีวิตนี้
3. **จากนั้นสำรวจด่านกัน** โดยสอบถามว่า case ได้วัสดุอุปกรณ์หรือสารพิษที่ใช้ฆ่าตัวตายอย่างไร ตามปกติมีการเก็บรักษาอย่างไร หากฆ่าตัวตายโดยกระโดดตึกหรือสะพาน ให้รวบรวมข้อมูลการป้องกันในสถานที่นั้นๆด้วย
4. **ตามด้วยหาข้อมูลของการเฝ้าระวัง** เช่น ญาติเฝ้าระวังหรือไม่อย่างไร มีสัญญาณเตือนก่อนกระทำหรือไม่ หากพบมีสัญญาณเตือน ญาติหรือคนใกล้ชิดได้ทำอะไรบ้าง หรือหากเคยฆ่าตัวตายมาก่อน ให้สอบถามถึงว่ามีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทราบเรื่องราวหรือไม่และได้ช่วยเหลือติดตามอย่างไร
5. **ต่อด้วยการสำรวจปัจจัยเสี่ยง** ใช้ทักษะการถาม: เคยเข้ารับการรักษาโรคจิตเวชหรือโรคทางกายใดหรือไม่ และรักษาที่โรงพยาบาลใด ...บุคลิกภาพอุปนิสัยเป็นอย่างไร (หุนหันพลันแล่น impulsive หรือไม่)
6. **และปัจจัยปกป้อง** :ระดับบุคคล ให้ประเมินทักษะการแก้ไขปัญหาและการเผชิญปัญหาของcase โดยสำรวจการเผชิญปัญหาและการแก้ไขปัญหาในอดีตด้วยคำถามปลายเปิดให้ case หรือญาติหรือเพื่อนใกล้ชิดเล่าเรื่องราว จากนั้นสำรวจปัจจัยปกป้องอื่น ได้แก่ มีเพื่อนสนิทที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้หรือไม่ แล้วประเมินความผูกพันในครอบครัว โดยการสอบถามและสังเกตและ ประเมินชุมชน โดยสอบถามผู้นำชุมชนถึงกิจกรรมช่วยเหลือกันหรือการแก้ไขปัญหาส่วนรวมของชุมชน